

A magyarországi nemzeti parkok látogatói 2009-ben

A látogatók körében végzett felmérés eredményei szerint a magyarországi nemzeti parkok önálló turisztikai vonzerőként és kiegészítő programként is jelentős érdeklődésre tartanak számot. A nemzeti parkok természeti és kulturális látnivalói, a különféle túrák és a szakvezetések mellett az egyéb kiegészítő szolgáltatások, mint az étkezési- vagy a szálláslehetőségek igénybe vétele és a különféle programokon való részvétel a nemzeti parki látogatások egyaránt fontos elemei, de ajándéktárgyakat, könyveket is szívesen vásárolnak a vendégek.

Az általános turisztikai trendeknek megfelelően a világháló jelentősége a turisztikai információgyűjtésben a nemzeti parkokat felkeresők körében is vitathatatlan: ma még elsősorban a honlapokra támaszkodnak az utazásukat tervezők, de nem mellékes a web2.0 jelentősége sem. A szájreklám és a nyomtatott információk (prospektusok, térképek, útikönyvek) továbbra is a tájékozódás fontos eszközei. A hazai természeti örökség elismertségét jelzi, hogy a nemzeti parkok kínálatával és szolgáltatásaival a látogatók döntő többsége elégedett, ami a jövőbeni utazási tervekben és a másoknak való ajánlásban is megmutatkozik. Az egyre ismertebb Magyar Nemzeti Parkok Hete rendezvénysorozat alkalmat ad az általános figyelem felkeltésére.

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (KvVM) és a Magyar Turizmus Zrt. együttműködésének fontos mérföldkővét jelentette a 2007-es Zöld Út témaév. A kampányév – a felmérések és a látogatóforgalmi adatok tanúsága szerint – hosszú távon is hozzájárult a magyar lakosság zöldturizmussal kapcsolatos attitűdjeinek megváltozásához. A témaév kezdeményezései közül a Magyar Nemzeti Parkok Hete rendezvénysorozat, illetve a nemzeti parkok (belföldi) látogatói körében, egységes struktúrában végzett kérdőíves felmérés azóta is évről évre megismétlődik. 2009-ben Magyarország tíz nemzeti parkjában összesen 917 látogató töltötte ki a kérdőívet. A látogatók körülbelül fele-fele arányban voltak először ott járó (54,8%), illetve visszatérő (45,2%) vendégek. A visszatérő vendégek aránya az átlagosnál magasabb az Aggteleki, a Bükki, a Hortobágyi és a Körös-Maros Nemzeti Parkban. A látogatók közel fele (47,4%) a családjával érkezett, 24,8%-a barátaival, 22,3%-a pedig szervezett csoport tagjaként. (A válaszadók több választ is megjelölhettek.) Egyedül a válaszadók 5,5%-a kereste fel a nemzeti parkokat.

A válaszadók egyharmada több mint egy napot töltött a nemzeti parkban, csaknem egyharmaduk viszont csupán néhány órát. Fél napra, illetve egy napra 19,6%-uk, illetve 18,6%-uk érkezett. Egy napnál hosszabb tartózkodási idő az Aggteleki, a Duna-Dráva, a Fertő-Hanság és az Őrségi Nemzeti Parkot jellemezte. A Balaton-felvidéki, a Duna-Ipoly és a Körös-Maros Nemzeti Parkot a válaszadók többsége csak néhány órára kereste fel, és a látogatók a Kiskunsági Nemzeti Park esetében is jellemzően legfeljebb fél napot szántak a látnivalók megtekintésére. Az utazás fő célja a látogatók 69,6%-ának esetében a nemzeti park meglátogatása volt, 30,4%-uk pedig elsősorban más motivációval kelt útra. Ez a motiváció leggyakrabban nyaralás, fürdőzés, rokonlátogatás, városnézés, túrázás, vízitúra, osztálykirándulás/táborozás és szakmai program volt.

A nemzeti parkok természeti értékeinek élvezete mellett különféle szolgáltatásokat is igénybe vehetnek a látogatók. Ezek közül 2009-ben a legnépszerűbbnek az étkezés, a szakvezetés és az ajándékvásárlás bizonyult. A szálláshelyek közül az egyszerűek és a középkategóriájúak ugyanolyan mértékben kedveltek, kifejezetten igényes szálláshelyet viszont csak kevesen választanak. A válaszadók átlagosan két-három különböző információforrást használnak a nemzeti parki látogatás kapcsán. A különböző internetes források – élükön a nemzeti parkok saját honlapjával (44,6% említette) – igen fontos szerepet játszanak a látogatók tájékoztatásában. A világháló mellett továbbra is a „szájreklám”, vagyis a korábban ott járt ismerősök véleménye (36,9%) nyom sokat a látogatókban, gyakran használják továbbá a térképeket (31,3%) és a nemzeti parki prospektusokat (24,9%). A nemzeti parkok kínálatával és szolgáltatásaival a megkérdezettek túlnyomó többsége (98,6%) elégedett volt: 54,4%-a teljes mértékben, 44,2%-a pedig többnyire. 2009-ben négy olyan nemzeti park is volt (a Duna-Dráva, a Hortobágyi, a Kiskunsági és a Körös-Maros Nemzeti Park), amellyel minden válaszadó maradéktalanul elégedett volt. Az egyes nemzeti parkok sajátos jellemzőiből adódóan a

hiányolt szolgáltatások köre is más és más. Összességében azonban elmondható, hogy a programok, a jelzett turistautak, az étkezési lehetőségek, a helyi közlekedés, a higiéné (szemétyűjtés, toailettek, tisztálkodási lehetőség) és a kiszolgálás kedvessége hagyott némi kívánnivalót maga után. Ugyancsak a látogatók elégedettségét jelzi, hogy a kérdőívet kitöltők nyolctizede a jövőben is tervezi az adott nemzeti park felkeresését. 43,1% említette, hogy más hazai nemzeti parkot szeretne meglátogatni. Az újbóli látogatást tervezők aránya különösen magas a Hortobágyon (92,0%), a Fertő-Hanságban (88,3%) és az Őrségben (86,2%) járók között.

A vendégek csaknem mindegyike (biztosan: 77,5%, valószínűleg 21,7%) ajánlaná barátainak és ismerőseinek az általa felkeresett nemzeti parkot. A biztosan ajánlók aránya a Balaton-felvidéki, a Hortobágyi és a Kiskunsági Nemzeti Park esetében kimagasló. A 2009 júniusában harmadik alkalommal megrendezett „Magyar Nemzeti Parkok Hete” rendezvénysorozat a válaszadók minden korábbinál magasabb aránya ismeri. Míg 2008-ban csak 25,8%-a hallott az eseményről, 2009-ben már csaknem egyharmaduk (30,8%) értesült róla. Az átlagosnál nagyobb arányban hallottak a rendezvényről az Aggteleki, a Bükk, a Kiskunsági, a Körös-Maros és az Őrségi Nemzeti Parkot felkeresők.

(A kutatás teljes terjedelmében elérhető a www.itthon.hu honlap Szakmai oldalain belül, a Piaci iránytű menüpontra kattintva. A részletes leírásban található illusztrációk és táblázatok mellett, további információk nyerhetők többek között arról, hogy mivel töltik idejüket a látogatók a nemzeti parkokban, illetve, hogy az egyes nemzeti parkoknak melyek a legnépszerűbb szolgáltatásai. A kutatást 2010-ben is megismételjük.)